

Operační skupina

— důležitý prvek velení

Velení vojskům při jejich uvádění do bojové pohotovosti je jedním z velmi důležitých a náročných úkolů. Zde musíme vyloučit jakoukoli živelnost a velení trvale zabezpečovat tak, aby umožňovalo organizovaně řídit přechod z mírové činnosti k plnění předurčených bojových úkolů v určeném čase i prostoru.

Síly a prostředky našeho potencionálního nepřítele, jeho mobilnost a vybavení především jadernými a ostatními zbraněmi hromadného ničení, které mu umožní zahájení války s překvapeními a vedení války od samého začátku s jadernými zbraněmi, nás nutí udržovat trvale vysokou bojovou pohotovost štábů a vojsk k ochraně naší západní hranice i hranice celého socialistického světa.

Tyto skutečnosti zvýrazňují řídicí úlohu štábů všech stupňů již od okamžiku uvádění vojsk do bojové pohotovosti.

Udržovat v míru v trvalé bojové pohotovosti celé štáby (všechny příslušníky) je složité, proto se nám osvědčilo udržovat v trvalé bojové pohotovosti operační skupiny, které jsou schopny plnit úkoly štábu až do doby pohotovosti všech prvků jeho vedení, jsou-li již v míru splněny veškeré základní požadavky na jejich složení, připravenost a vybavení.

V článku se zaměřím jen na problematiku operačních skupin vševojskových armád a divizí, neboť na jejich složení, metodiku práce, vybavení apod. je řada názorů, mnohdy i značně rozporných. Někteří pochybují dokonce o jejich nezbytnosti. Tyto hlasy se ozývají hlavně tam, kde dosud přežívají názory na tzv. postupné přebírání velení štáby jednotlivých stupňů a tam, kde není ujasněna úloha operační skupiny a nejsou vytvořena základní organizační opatření k plnění jejich předpokládaných úkolů.

Má-li operační skupina vševojskové armády nebo divize sehrát svou předurčenou úlohu, musí být na štábu armády i divize splněna tato organizační opatření:

1. Operační skupina musí být v pohotovosti v průchodišti ne později jak za 80 minut u armády a za 60 minut u divize. To vyžaduje, abychom splnili na obou stupních tato opatření:

- organizovat samostatný svaz operační skupiny do průchodiště;
- do operační skupiny určovat jen ty příslušníky, u kterých je zabezpečeno vyzkoušení do 15—20 minut;
- operační skupinu upřesňovat denně při bojovém rozdělení;
- samostatně uložit veškerou dokumentaci a pomůcky pro operační skupinu a vyvázet ji přímo do průchodiště k době její pohotovosti;
- mít již v míru trvale vybudované a vybavené pracoviště operační skupiny v průchodišti. Musí být zabezpečeno proti diverzním skupinám, leteckým úderům i úderům ZHN nepřítele;
- do tohoto pracoviště mít vybudované bezporuchové spojení s dostatečným počtem kanálů. Kvalita a systém spojení musí operační skupině zabezpečovat, aby mohla rychle získávat přehled o situaci podřízených štábů a vojsk a umožňovalo vydávat rychlé rozkazy, předběžná nebo bojová nařízení.

2. Složení operační skupiny musí být takové, aby umožňovalo nejen plnit úkoly při uvádění štábů a vojsk do bojové pohotovosti, ale i přijímat nebo upřesňovat rozhodnutí podle vzniklé situace a předávat je podřízeným stupňům.

To vyžaduje, abychom zabezpečili tato organizační opatření:

— v čele operační skupiny vševojskové armády nebo divize musí být vždy jeden z hlavních funkcionářů (velitel, náčelník štábu, zástupci velitele nebo náčelník operačního oddělení), který zná plánované úkoly svého štábu i podřízených vojsk a je schopen vzít na sebe odpovědnost za případná přijatá rozhodnutí v souladu s plánovanými úkoly;

— do operační skupiny určovat důstojníky, kteří znají situaci u podřízených štábů a vojsk a jsou připraveni tak, aby mohli řešit úkoly za svůj druh vojska nebo služby v souladu se vzniklou situací a aby mohli podávat vedoucímu operační skupiny takové informace za svůj druh vojska nebo služby, aby se tento mohl odpovědně a správně rozhodovat. Současně musí být připraveni zabezpečit předání rozkazů a nařízení podřízeným ve své odbornosti, znát s nimi způsob spojení a dobu jejich pohotovosti v plánovaných prostorech;

— v operační skupině musí být i kurýři k podřízeným a k nadřízenému štábu, aby mohla být okamžitě doručována dokumentace, nařízení a informace v případě ztráty spojení.

Možné složení operačních skupin

a) u vševojskové armády: 18—20 důstojníků, 3—4 kurýři,

b) u vševojskové divize: 12—15 důstojníků, 2—3 kurýři.

3. Operační skupina musí mít podrobně na jednotlivce rozpracovanou metodiku práce a to jak obsahově, tak i časově. Tento požadavek diktuje

- nedostatek času pro práci operační skupiny,
- velký rozsah jejích úkolů,
- střídání funkcionářů v operační skupině (denně, týdně apod.).

Metodiku práce operační skupiny vševojskové armády i divize zpracujeme podle těchto zásad:

— vyjdeme z metodiky práce operační skupiny nadřazeného stupně, z celkové metodiky práce štábu příslušného stupně a z úkolů, které jsou stanoveny „Plánem uvádění do BoPo“ příslušnému stupni;

— úkoly jednotlivcům obsahově i časově rozpracujeme tak, aby harmonicky zapadaly i do možností spojovací soustavy;

— přesně stanovíme odpovědnost za získání zpráv a za plnění jednotlivých úkolů při uvádění štábů a vojsk do bojové pohotovosti;

— stanovíme pořadí pro předávání informací, rozkazů a nařízení, abychom zabezpečili prioritu těch svazků a útvarů, které jsou předurčeny k plnění rozhodujících úkolů pro armádu nebo divizi;

— na jednotlivé informace vedoucímu operační skupiny plánujeme minimum času. Uvádíme jen ty informace, které jsou rozdílné od plánovaných úkolů anebo svou kvalitou vnášejí nové prvky do rozhodnutí proti plánovaným úkolům;

— vyřešíme způsob upřesňování předběžných počtů osob a bojové techniky u podřízených a to vzhledem ke spojovacím možnostem;

— řešíme způsob získávání zpráv o situaci pozemního nepřítele, zvláště na státní hranici a o situaci vzdušného nepřítele;

— stanovíme odpovědnost za informace na nadřazený velitelský stupeň o celkovém stavu BoPo, o situaci a o učiněných opatřeních;

— stanovíme odpovědnost za řízení zpětných odřadů.

Metodiku práce operační skupiny rozpracujeme až do doby dosažení pohotovosti celého štábu armády nebo divize v průchodišti.

4. Rozhodujícím pro organizovanou práci operační skupiny vševojskové armády i divize je jejich vybavení. Kromě nadřazeného vybavení pro práci každého jednotlivce by operační skupiny měly ve svém vybavení mít:

— přesný přehled o bojovém rozdělení vlastního štábu a jmenovité určení do operační skupiny;

— orientační přehled o stavu osob a bojové techniky podle bojového rozdělení podřízených;

- přehled o odvelení mimo rámec armády nebo svazku a způsob spojení s odvelenými jednotkami;
- přehled o svazcích a jednotkách, které jsou na taktických cvičeních, střelbách anebo plní jiné úkoly bojové přípravy ve výcvikových prostorech anebo i jiných prostorech, a způsob spojení s nimi;
- přehled o dosahování bojové pohotovosti svazků a útvarů (nejlépe graficky);
- schéma spojení s podřízenými a nadřízeným;
- hovorové a signální tabulky a záznamníky zpráv, rozkazů a nařízení.

Závěr

Tímto článkem chci přispět k řešení některých dosavadních forem i obsahu velení v období uvádění štábů i vojsk do bojové pohotovosti. Praxe potvrzuje, že mnoho nedostatků v tomto období zapříčiňuje nepromyšlená organizace práce velitelů a štábů a nejasnost v zabezpečování některých úkolů bojové pohotovosti. Je tomu tak i v metodice práce a zabezpečení operačních skupin vševojskových armád i divizí.

Jestliže chceme, aby se operační skupiny těchto velitelských stupňů staly skutečně důležitým prvkem velení při uvádění štábů a vojsk do bojové pohotovosti, zvláště v mimopracovní době těchto štábů, pak musíme zvýšit nároky na jejich připravenost a zlepšit jejich vybavení.

Velení vojskům při jejich uvádění do bojové pohotovosti je jedním z velmi složitých a dynamických činností štábů všech stupňů. Abychom maximálně mohli z této činnosti vyloučit živelnost, musíme soustavně tvůrčím způsobem hledat všechny možné cesty, které by nám zabezpečily vysokou organizovanost práce. Tyto skutečnosti jsem měl na mysli při psaní tohoto článku.